

ВИЩА ОСВІТА ЯК СФЕРА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Солонцов О.С.

студент спеціальності публічне управління та адміністрування
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, Мелітополь

Якісна система надання освітніх послуг в державі є однією з головних передумов сталого розвитку. Освіта - це не тільки основа розвитку особистості, економічного добробуту, її успішної соціалізації, але й запорука розвитку суспільства, об'єднаного спільною культурою і цінностями та державою. Вона є стратегічним ресурсом соціально-економічного, духовного і культурного розвитку суспільства, забезпечення національних інтересів, поліпшення добробуту людей, зміцнення міжнародного авторитету та формування позитивного іміджу держави, створення умов для самореалізації кожної особистості. Не викликає жодних сумнівів також теза про те, що освіта є фундаментом людського прогресу та розвитку, гарантом індивідуального розвитку, формування духовного, інтелектуального, виробничого ресурсу суспільства. Тому стимулювання та координування розвитку всіх видів і рівнів освіти є пріоритетним напрямком діяльності сучасних держав та відповідно їх органів.

Відповідно до конституційних положень, кожний громадянин має право на освіту. При чому, повна загальна середня освіта є обов'язковою. Відповідно до ст. 53 Конституції України держава забезпечує безоплатність і доступність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в комунальних і державних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг учням і студентам. Часто в наукових дослідженнях юридичного спрямування і державного управління освіта загалом та вища освіта зокрема розглядається як об'єкт державного чи публічного управління. Зокрема, зазначається, що державне управління освітою - це особливий вид професійної діяльності, який спрямований на систему освіти задля забезпечення її життєдіяльності, динамічного розвитку у зв'язку зі зміною обставин. Суттю управління освітою є цілеспрямована діяльність щодо створення правових, соціальнопрогностичних, кадрових, організаційних, педагогічних, матеріальнофінансових й інших умов, потрібних для оптимального розвитку й функціонування галузі, реалізації її мети, переходу в новий, якісний стан. В нормативних актах так само законодавець використовує терміни «органи управління освітою», «управління освітою». Так ст.11 чинного нині Закону «Про освіту» визначає, що в Україні задля управління освітою створюються система державних органів управління і органи громадського самоврядування.

До органів управління освітою можна віднести: центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику в сфері освіти;

центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері освіти; центральні органи виконавчої влади, котрим підпорядковані навчальні заклади; органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації, а також створені місцевими державними адміністраціями і органами місцевого самоврядування структурні підрозділи з питань освіти. Для визначення термінологічних понять потрібно спочатку дослідити, що розуміється під поняттям «освіта», «система освіти», «освітня діяльність». Тут також варто відмітити, що зміст поняття освіти далеко не обмежується нормативним її трактуванням. У спеціальній літературі науковці різноманітних галузей дослідження здійснювали з подібних питань, автори яких, доходили відповідно до різних висновків.

Найбільш широким науковим пошукам категорія «освіта» та її подібні піддавалася з боку науковців-представників педагогічної галузі. У загальному розумінні освіта - процес та результат засвоєння особистістю певної системи знань, практичних навичок, компетентностей і пов'язаних із ними рівня її розумово-пізнавальної та творчої діяльності, моральної культури, котрі в сукупності формують індивідуальну та соціальне обличчя своєрідності цієї особистості. Тут визначається, що освіта має зміст цілісної системи виховання, навчання, саморозвитку, розвитку особистості, збереження культурних норм з орієнтацією на майбутній стан культури, розробка умов для повноцінної реалізації внутрішнього потенціалу особи та її становлення як інтегрованого члена суспільства, виконуючи функцію наступності поколінь.

Висновки. Встановлено, що в сфері освіти державне управління розглядається як певний вид діяльності державних органів, що має виконавчий й розпорядчий характер і полягає в організуючому впливові на відносини в сфері освіти шляхом застосування державно-владних повноважень, включає в себе цілеспрямоване вироблення, прийняття та реалізацію організуючих, регулюючих впливів на освітню сферу.

Список літератури:

1. Дзюндзюк В.Б. Публічне адміністрування в Україні: навчальний посібник / за заг. ред. д-ра ф. наук, проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н.М.Мельтюхової. Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. 306 с.
2. Домбровська С. М. Сучасні технології впровадження інноваційних державних механізмів реформування системи освіти в Україні. Університетські наукові записки. 2013. №2 (46). С. 5-11.
3. Енциклопедія освіти / відп. ред. В.Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
4. Каменська Н. П. Публічна адміністрація: логіко-методологічний аналіз дефініції. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. № 6. 2014. С. 29-32.
5. Лобас М. Г. Управління інноваційно-технологічним розвитком агросфери : моногр. / Лобас М. Г., Россоха В. В., Соколов Д. О. ; за ред. М. Г. Лобаса. - К.: ННЦ «ІАЕ», 2016. – 416 с.

6. Олексенко Р. І., Воронкова В. Г. Освіта як флагман прогресу людства та основа конкуретоспроможності закладів вищої освіти. Збірник науковометодичних праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного. 2020. С.202-210.

7. Олексенко Р.І. Освіта як основа розвитку інтелектуального потенціалу людини і суспільства. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. Запоріжжя: РВВ «ЗДІА», 2019.С.123-125.

8. Олексенко Р.І., Горбова, Н.А., Застрожнікова, І.В., Вороніна, Ю.Є., Нестеренко, О.М. Сучасна економічна освіта як нова хвиля та мегатренд розвитку епохи глобальної нестабільності. Збірник науковометодичних праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного. 2020. С.253-260.

9. Шаров С. В. Сучасний стан розвитку інтелектуальних інформаційних систем // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. – 2015. – №130. – С. 111-114.

10. Шаров С., Постильна О. Інформатизація освіти і виховання як вектор розвитку сучасного суспільства // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2017. – №18. – С. 199-204.